

Ion PARHON

O fragilitate invulnerabilă

Ivită mai întâi sub forma unui spectacol-lectură, la Akademie Schloss Solitude din Stuttgart, în 2004, și premiată în același an la concursul organizat de „dramAcum“, după care a fost prezentată, tot în spectacol-lectură, la Teatrul Mic, în regia lui Alex. Berceanu, piesa cucerește aprecierile publicului și ale juriului în spectacolul realizat la Chișinău și găzduit de „Festivalul de dramaturgie contemporană“ de la Brașov, din noiembrie 2005, unde protagonistei, Dorina Talmăzan, i se conferă Premiul *ex-aequo* pentru cea mai bună actriță (împreună cu Gabriela Crișu de la Teatrul „Nottara“, pentru rolul din *Billy Șchiopul*, de Martin McDonagh). Care au fost „argumentele“ tinerei actrițe din Moldova de peste Prut, în obținerea acestei performanțe ? Piesa reprezintă un monolog cu puternică reverberație politică și morală despre drama „iluziilor pierdute“ pe celebrul „pod de flori“ dintre România și Moldova, despre sentimentul însingurării, al alienării și al unui „exil“ în propria țară, ori despre discrepanța violentă dintre patriotismul sforăitor al sloganurilor politice și o realitate generatoare de suferință și sărăcie, debusolare și scârbă. Această trăire „convulsivă“ a nemulțumirilor este sporită și de imaginea unei Europe resimțite aproape ca o „fata morgana“ de către adolescenta copleșită de cortegiul neputințelor și umilințelor de tot felul. Totul conduce în spectacol la o mărturisire, dialog imaginar cu tatăl de curând decedat, sub forma protestului aproape halucinant, în aparență steril, dar, iată, pilduitor și angajant, din moment ce a devenit... teatru menit să dezmoștească conștiințele și să provoace inițiativa interpretativă a spectatorilor.

Într-un decor minimal, alcătuit dintr-o cadă de baie cu funcție metaforică și un scaun de WC poate prea des „acroșat“ în mizanscena altfel inspirată, ferită de monotonie, actrița își rostește adevărurile cu notabilă stăpânire de sine și iscusința desfășurării crescendo-ului dramatic, cu mimică adecvată acestui protest, cu inflexiuni expresive ale vocii și o nervozitate a gestului ce dau putere de convingere atât accentelor patetice, cât și momentelor în care șoapta se substituie țipătului, iar o lacrimă zgârcită în colțul ochiului transformă întregul discurs, ce tinde uneori să capete valențele unui autentic pamflet, într-o emblematică întrebare finală: „Eu pentru care țară sunt ?“ Poate că însăși silueta actriței, „un pumn de om“, în raport cu vigoarea extraordinară a incriminărilor și a nemulțumirilor sale, născute din erorile și ororile unui timp al speranțelor ce nu s-au împlinit, la care se adaugă puterea sa remarcabilă de interiorizare, fermitatea gestului abrupt, dar încărcat de semnificație emoțională, și adâncimea greu de uitat a privirii ce își caută ecoul în sufletul spectatorilor aflați la numai doi-trei pași, așa cum se întâmplă în acest soi de teatru de studio sau de cameră, reprezintă aici expresia unei fragilități invulnerabile, deloc străină de simțămintele demnității menite să supraviețuiască atât umilinței, cât și manipulărilor sau minciunii bine cosmetizate. Câtă ură, câtă durere și câtă iubire în această „confesiune“ a protagonistei – înainte de acea binefăcătoare îmbăiere și de o ultimă îmbrățișare a părintelui – ca un act de exorcism, poate ca o șansă de mântuire! Cât adevăr în asprimea acestui limbaj, în torentul înjurăturilor cu iz exorcizant și în franchetea cu

Doriana TĂLMĂZAN.

care demontează falsele pudori, obtuzități și acea naivitate vecină cu tembelismul, sau cu orbirea, ce permite politicianilor să împingă ipocrizia și cinismul până pe culmile nesimțirii ! O autoare, o interpretă și un regizor, toți trei foarte tineri, dintr-o Moldovă care parcă nu mai poate spera nimic din partea acelor care și-au pierdut idealurile împreună cu tinerețea. Formula aparține teatrului „de cameră”, cum am spus, dar miza spectacolului l-ar recomanda pentru publicul cel mai larg, din piețe și stadioane, acolo unde vocea conștiinței se aude tot mai greu, sufocată de divertismentul facil și de omniprezența derizoriului.

Teatrul „Eugen Ionescu” din Chișinău – Fuck you, EU.ro.PAI, de Nicoleta Esinencu. Regia: Valeriu Pahomi. Cu: Doriana Tălmăzan. Data reprezentației: 21 noiembrie 2005, Brașov.